

Granskningsrapport Borås Elnät AB

Stadsrevisionen • Borås

Rapport

Andreas Ekelund
Lekmannarevisorernas biträde

20
22

Till årsstämman i Borås Elnät AB
Organisationsnummer 556527-5582

Granskningsrapport för år 2022

Vi - Thomas Gustafsson och Jürgen Urbas- av Kommunfullmäktige i Borås Stad utsedda lekmannarevisorer i Borås Elnät AB - har granskat bolagets verksamhet under år 2022.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har utgått från bedömning av risk och väsentlighet. Vi har samarbetat med bolagets auktoriserade revisor och nyttjat sakkunnigt biträde från Borås Stads Revisionskontor i vår granskning.

Vi bedömer att Borås Elnät AB:s verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

Granskningsresultat specificeras i granskningsredogörelse för Borås Elnät AB 2022.

Borås 2023-02-21

Thomas Gustafsson

Jürgen Urbas

Till styrelsen för Borås Elnät AB

Granskningsredogörelse för år 2022

Enligt aktiebolagslagen 10 kap 3 § ska lekmannarevisorerna i den omfattning som följer av god revisionsredogörelse granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Revisionskontoret i Borås har biträtt lekmannarevisorerna vid granskning av bolaget och upprättandet av granskningsredogörelsen. Granskningsredogörelsen är riktad till styrelsen och utgör en rapportering av väsentliga iakttagelser, avvikelser och bedömningar. Granskningsredogörelsen utgör underlag för den granskningsrapport som lekmannarevisorn enligt lagstiftningen ska upprätta och som ska biläggas bolagets årsredovisning och behandlas på årsstämman. Granskningsrapporten bygger på en samlad bedömning av resultatet från den grundläggande granskningen och eventuella fördjupade granskningar som berör bolaget.

Granskningen tar sin utgångspunkt i lagstiftning, SKR:s God revisionsredogörelse samt Skyrevs och Starevs rekommendationer, med specificering utifrån en bedömning av risk och väsentlighet för bolaget. Åtgärder i förhållande till iakttagelser i föregående års granskning bedöms.

Väsentliga iakttagelser

Borås Elnät ABs projekt 2031 som avser en expanderingsprojekt av elnätet och nedläggning av en ny 130 kV-kabel runt Borås har bedrivits under flera år. Planen är att skapa en helt ny elnätstruktur med flertalet nya ledningstråk och mottagningsstationer. Projektet är ett flerårigt investeringsprojekt och en av bolagets största investeringar någonsin. Under 2022 har andra fasen av projektet fortsatt, vilken avser att integrera den nya kabeln med den befintliga elnätsstrukturen. Bolaget har under året påbörjat byggnation av två nya mottagningsstationer.

Bolaget har under året fortsatt bedriva det s.k. Mätarbytesprojektet (projekt FRAMM). Projektet innebär att samtliga elmätare hos kunder ska bytas ut mot ny teknik. Sammantaget omfattar projektet ca 44 000 elmätare och projektbudgeten uppgår till ca 120 mnkr. Projektet har drabbats av förseningar på grund av komponentbrist som kom av situationen med pandemin. Under 2022 har sammanlagt omkring 42 000 mätare bytts ut. Det som återstår i projektet är i huvudsak mätarbyten hos stora kunder. Projektet beräknas att vara avslutat runt årsskiftet 2023/2024. Trots förseningar visar projektets ekonomiska uppföljning på något lägre kostnader än prognos.

Borås Elnät AB fick under 2021 i uppdrag från ägaren att kartlägga kapacitetsbehovet i elnätet för att klara Borås framtida utveckling. Uppdraget har återrapporterats till ägaren och Kommunfullmäktige under våren 2022.

Borås Elnät AB har under året undersökt hur bolaget kan arbeta med infrastruktur för laddning av elfordon. Arbetet har bedrivits tillsammans med Borås kommuns Parkerings AB och syftar mot att bygga ut laddinfrastrukturen i Borås och då vilken roll bolaget kan ha i arbetet. Bolaget har aktualiserat att en förändring av ägardirektivet behövs om bolaget ska vara en aktör när det gäller utbyggnad av laddinfrastruktur i Staden.

Borås Elnät AB byggde en ny serverhall i Viared som togs i drift 2020. Serverhallen drabbades i viss mån av pandemieffekter under de första åren och efterfrågan på tillgång till datacentret från externa kunder var initialt något lägre än förväntat. Under 2022 har situationen förbättrats och fler kunder har tillkommit.

Inom affärsområdet Stadsnät har Borås Elnät AB under året uppgraderat delar av fibernätet för att klara av ökad trafik i framtiden. Bolaget har även satsat på att öka andelen fiberkunder som köper tjänster i fibernätet under året.

Borås Elnät AB har under 2022 arbetat med ett glesbyggsprojekt inom affärsområde Stadsnät. Projektet avser fibernedläggning till ca 300 fastigheter öster om Borås. Arbetet kommer vara helt genomfört under 2023. Bolaget har under 2022 fått ytterligare statligt stöd för att bygga ut fibernätet till ett mindre antal hushåll.

Sedan flera år tillbaka har införsel av en ny elhandlarcentrisk modell för eldistribution planerats att införas i Sverige. Införseln har skjutits fram flera gånger. Svenska kraftnät har under 2021 pausat arbetet med införandet av den nya modellen. Det är i nuläget oklart om modellen kommer att införas.

Borås Elnät ABs eldistributionstariffer har sammantaget höjts med ca 5 % under året.

Borås Elnät AB fick under första delen av 2022, likt andra elnätsbolag, i uppgift av staten att betala ut elprisstöd från staten till bolagets kunder. Bolaget fick genom uppgiften betydande administrativt merarbete men har fått full täckning för sina egna kostnader.

Ekonomi

Borås Elnät ABs ekonomiska resultat för 2022 är ett överskott om 69,9 mnkr (budget 58,1 mnkr) efter finansiella poster. Resultatet förklaras till stor del av högre intäkter än beräknat inom AO Elnät på grund av höga eldistributionsintäkter. Resultatet beror även på högre intäkter genom anslutningsavgifter än förväntat i bolagets båda affärsområden. Bolaget har även lägre avskrivningskostnader än budgeterat vid AO Elnät som konsekvens av förseningen i Mätarbytesprojektet (projekt FRAMM).

Kommunfullmäktige fastställde för 2022 ett resultatkrav för året på 4 % avkastning på totalt kapital och ett utdelningskrav till ägaren om 45 mnkr. Bolaget har därutöver ett mål från Kommunfullmäktige om en soliditet på 20-25%. Bolaget redovisar 4,9 % avkastning på totalt kapital för året och en soliditet om 25,7 %.

Borås Elnät AB lämnar sammantaget ett koncernbidrag till ägaren om 44,9 mnkr för 2022. Bolaget hade genom sitt resultat möjlighet att tillgodose Kommunfullmäktiges utdelningskrav.

Borås Elnät AB uppnår Kommunfullmäktiges resultatkrav. Bolaget uppnår även Kommunfullmäktiges utdelningskrav och finansiella mål om soliditet.

I september 2019 erhöll Borås Elnät AB Energimarknadsinspektionens beslut om sänkta intäktsramar. Intäktsramarna regleras i fyraårsperioder och beslutet gällde perioden 2020-2023. Ramen bolaget fick var 712 mnkr. Det innebär att ramen hamnade betydligt under tidigare nivå (2016-2019 låg intäktsramen på 845 mnkr). Den sänkta intäktsramen skulle påverkat bolaget i hög grad i och med sänkta intäkter för eldistribution.

Bolaget har tillsammans med andra elbolag överklagat Energimarknadsinspektionens beslut om intäktsramar 2020-2023. I februari 2021 meddelades dom i ärendet som gav elbolagen rätt. Energimarknadsinspektionen överklagade beslutet till nästa instans. Kammarrätten meddelade i juni 2022 dom i frågan som bl.a. innebär att intäktsramsförordningen och tidigare domstolsavgöranden inte ska tillämpas vid beräkning av elnätsföretagens avkastning. Domen har överklagats till högsta förvaltningsdomstolen men nekats prövningstillstånd. Förhållandena innebär att Energimarknadsinspektionen ska ta fram nya intäktsramar för perioden 2020-2023. Hur dessa kommer att se ut är ännu oklart. Förhållandena skapar en osäkerhet för bolaget på intäktssidan.

Intern kontroll

Styrelsen har ansvar för den interna kontrollen i bolaget. Enligt Borås Stads regler för intern kontroll ska styrelsen genomföra riskanalys, upprätta planer för och genomföra uppföljning av den interna kontrollen. Bolaget ska också anta regler och anvisningar för intern kontroll.

Styrelsen har genomfört en egen riskanalys för 2022 som tillsammans med bolagets övriga riskanalys identifierade 169 risker. Med utgångspunkt i riskanalysen fastställdes preliminärt sammantaget ca 37 kontrollmoment. I planen för intern kontroll finns även 12 specifika bevakningspunkter med kontrollmoment som avser risker som skattats med hög sannolikhet och konsekvens. Genomförda kontrollmoment och specifika bevakningspunkter kommer att avrapporteras till styrelsen i mars 2023.

Bolaget har under 2021 och 2022 utvecklat bolagets arbete med intern kontroll. En del av utvecklingen är att styrelsen ska vara mer aktiv i arbetet. Bolaget har under perioden även genomfört en satsning på IT- och informationssäkerhet. Målsättningen är certifiering enligt ISO 27001 under 2023.

Bolaget har antagit egna regler och anvisningar för intern kontroll under 2022 som en del av beslutet angående riskanalys och plan för intern kontroll för 2023.

Bevakningsområden

Lekmannarevisorn har under året särskilt bevakat investeringsprojekt 2031, intäktsramarna 2020-2023, FRAMM-projektet och bolagets arbete med statlig el-kompensation.

Fördjupade granskningar

Centralt tillkommande kostnader i de kommunala bolagen

Första revisorsgruppen och lekmannarevisorerna har under 2022 genomfört en fördjupad granskning av centralt tillkommande kostnader i de kommunala bolagen. Projektet syfte är att kartlägga vilka centralt tillkommande kostnader som finns för Borås Stads kommunala bolag. Granskningen syftar även till att bedöma om hanteringen är ändamålsenlig och effektiv.

De centralt tillkommande kostnaderna för Borås Stads bolag omfattar, sett till respektive bolag, mindre betydande belopp årligen. Detta medför att effekterna av de brister som framkommer i granskningen inte är omfattande.

Första revisorsgruppens och lekmannarevisorernas bedömning är att de förhållanden som framkommer i granskningen innebär avsteg från det gemensamma ägardirektivets krav när det gäller formell styrning av bolagen. Förhållandena bedöms innebära att intern styrning och kontroll inom området inte är tillräcklig. Avsaknad av central uppföljning, överblick och samordning medför att Kommunstyrelsens uppsikt inom området bedöms som bristfällig.

Första revisorsgruppen och lekmannarevisorernas bedömning är att Kommunstyrelsen behöver säkerställa att det finns formella beslut av Kommunfullmäktige eller Kommunstyrelsen när det gäller samtliga obligatoriska kostnader som fördelas till Borås Stads bolag. Kommunstyrelsen, berörda nämnder och styrelserna i respektive bolag behöver säkerställa att skriftliga avtal upprättas som omfattar de tjänster som köps av, eller tillhandahålls till, bolagen. Kommunstyrelsen behöver även säkerställa en tillräcklig uppsikt inom området.

Kommunstyrelsen, berörda nämnder och bolagsstyrelser behöver därutöver säkerställa att hanteringen av de centralt tillkommande kostnaderna är förenliga med lagen om offentlig upphandling.

Föregående års granskning

Bolaget har fortfarande ett pågående ärende i Borås Stads tvistelösningsfunktion. Frågan avser prissättning för asfaltsåterställning som Tekniska förvaltningen tagit fram gällande grävda schakt för kabel- och fibernedläggning. Tvisten är ännu olöst.

BEDÖMNING

Borås Elnät AB har under året bedrivit arbetet i linje med de mål för verksamheten som anges i bolagets ägardirektiv. Bolaget uppnår Kommunfullmäktiges resultatkrav, utdelningskrav och finansiella mål.

Bedömningen är att bolaget bedriver verksamheten i enlighet med det kommunala ändamålet och den kommunala kompetensen. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

Andreas Ekelund
Lekmannarevisorernas biträde

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen